

HOTĂRÂRE nr. 762 din 16 iulie 2008

pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență

EMITENT: GUVERNUL

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 566 din 28 iulie 2008

Data Intrării în vigoare: 28 Iulie 2008

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

ART. 1

Se aprobă Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

ART. 2

Prezenta hotărâre intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU**

Contrasemnează:

Ministrul internelor și reformei administrative,
Cristian David

Ministrul apărării,
Teodor Viorel Meleşcanu

Ministrul economiei și finanțelor,
Varujan Vosganian

București, 16 iulie 2008.

Nr. 762.

ANEXĂ

**STRATEGIA NAȚIONALĂ
de prevenire a situațiilor de urgență**

I. Introducere

Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență reprezintă documentul de planificare

pe termen lung și mediu, elaborat de Ministerul Internelor și Reformei Administrative. Documentul respectiv definește ordinea și siguranța publică și interesul național în acest domeniu, evaluează starea actuală de prezență și manifestare a factorilor de risc de pe teritoriul României, formulează principiile și direcțiile prioritare de acțiune și prevede resursele necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență.

Elaborarea prezentei strategii este determinată de necesitatea asigurării unui mediu optim de muncă și viață pentru cetățenii României.

Practica mondială și națională a demonstrat că evenimentele generatoare de situații de urgență nu pot fi întotdeauna evitate, însă acestea pot fi gestionate, efectele lor fiind reduse printr-un proces sistematic ce implică stabilirea de măsuri și acțiuni menite să contribuie la diminuarea riscului asociat acestor fenomene. Caracteristic managementului situațiilor de urgență este faptul că predictibilitatea locului de manifestare a situațiilor respective determină posibilitatea avertizării populației din zonele potențial a fi afectate, precum și a autorităților administrației publice centrale și/sau locale.

Managementul situațiilor de urgență înseamnă aplicarea unor politici, proceduri și practici având ca obiective identificarea, analiza, evaluarea, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora astfel încât comunitățile umane și cetățenii să poată trăi, munci și să își satisfacă trebuințele și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil.

Elaborarea prezentei strategii a fost impusă și de modificarea radicală a cadrului normativ de nivel superior, de necesitatea conformizării practicii și procedurilor în materie de situații de urgență și, mai ales, de solicitarea imperativă de a oferi un răspuns adecvat la creșterea așteptărilor comunității față de prestația profesională a componentelor Sistemului național de management al situațiilor de urgență.

II. Informații generale relevante

Apărarea în domeniul situațiilor de urgență se realizează prin măsuri generale, de natură economică, socială și politică, precum și prin măsuri speciale, cu caracter preponderent preventiv. Din analiza evenimentelor petrecute numai în ultimii 2 ani rezultă menținerea vulnerabilității comunităților la manifestarea situațiilor de urgență, deși capacitatea de răspuns a instituțiilor specializate a crescut.

Capacitatea de rezistență națională în fața unor posibile situații de urgență este dată de:

- a) capacitatea de rezistență a comunităților locale, amplificarea implicării și participării acestora;
- b) activitățile de prevenire a situațiilor de urgență, inclusiv pentru reducerea vulnerabilităților;
- c) capabilitatea de management al situațiilor de urgență;
- d) capacitatea de înlăturare a urmărilor și de revenire rapidă la normalitate.

În acest context se impune amplificarea măsurilor de menținere a nivelului de siguranță al persoanelor, colectivităților și bunurilor, în scopul identificării, înregistrării și evaluării tipurilor de risc, pentru înștiințarea factorilor interesați, avertizarea populației, limitarea, înlăturarea sau contracararea factorilor de risc, precum și a efectelor negative și a impactului produs de evenimentele excepționale respective.

În ultimii ani se constată creșterea frecvenței manifestării riscurilor care amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător și valorile patrimoniului național, precum și apariția unor noi riscuri, generate îndeosebi de schimbările climatice și de diversificarea activităților economice care utilizează, produc și comercializează substanțe/materiale periculoase. Este, astfel, evident că securitatea națională poate fi pusă în pericol de o serie de fenomene grave, de natură geofizică, meteorologică ori asociată, inclusiv ca urmare a unor activități umane

periculoase, dăunătoare sau iresponsabile. Între acestea se pot înscrie catastrofele naturale, industriale, ecologice ori posibilitatea crescută a producerii unor pandemii. Totodată, inundațiile care au afectat în ultimii ani întinse regiuni ale țării au scos în evidență vulnerabilitatea comunităților umane expuse riscului, manifestată prin slaba lor capacitate de a putea absorbi efectele fenomenului și de a se reface după trecerea acestuia.

Toate acestea sunt argumente pentru schimbarea opticii asupra modului de abordare a problemelor managementului situațiilor de urgență și de a se trece de la conceptul de acțiune de tip reactiv la o atitudine proactivă, de prevenire a manifestării riscurilor ori de limitare a pagubelor potențiale.

III. Priorități, politici și cadru juridic existente

Strategia de prevenire a situațiilor de urgență formează documentul-cadru pentru pregătirea și adoptarea unor măsuri și acțiuni specifice având ca scop reducerea impactului produs de manifestarea factorilor de risc specifici asupra populației, bunurilor și mediului printr-o planificare, la nivel național și local, pe termen mediu și lung, a unui set de acțiuni și măsuri specifice.

Strategia de prevenire a situațiilor de urgență a fost elaborată în baza Strategiei de securitate națională a României, a Cartei albe a securității și apărării naționale și a delimitărilor conceptuale instituționale în domeniu.

Cadrul juridic existent, perfectibil printr-o permanentă armonizare cu reglementările europene și cu evoluția situației operative, cuprinde în prezent:

1. în ceea ce privește situațiile de urgență:

a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005;

b) Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, cu modificările și completările ulterioare;

c) Ordonanța Guvernului nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 363/2002, cu modificările și completările ulterioare;

d) Hotărârea Guvernului nr. 2.288/2004 pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență;

e) Hotărârea Guvernului nr. 547/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de protecție civilă;

f) Hotărârea Guvernului nr. 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice;

g) Hotărârea Guvernului nr. 501/2005 pentru aprobarea Criteriilor privind asigurarea mijloacelor de protecție individuală a cetățenilor;

2. în ceea ce privește riscurile naturale:

a) Legea nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea a V-a "Zone de risc natural";

b) Ordonanța Guvernului nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente, republicată;

c) Hotărârea Guvernului nr. 2.288/2004;

d) Hotărârea Guvernului nr. 1.854/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații;

e) Ordinul ministrului administrației și internelor și al ministrului mediului și gospodăririi Apelor nr. 638/420/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de

urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale;

f) Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului și al ministrului administrației și internelor nr. 1.995/1.160/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului la cutremure și/sau alunecări de teren;

g) Ordinul ministrului administrației și internelor, al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului și al ministrului educației și cercetării nr. 1.508/2.058/5.709/2006 pentru realizarea și implementarea în sistemul educațional a Programului național de educație antiseismică a elevilor;

h) Ordinul ministrului administrației și internelor și al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 171/319/2007 privind unele măsuri pentru avertizarea populației din zonele expuse riscului la cutremur;

i) Manualul prefectului și primarului pentru managementul situațiilor de urgență în caz de inundații;

3. în ceea ce privește riscurile tehnologice:

a) Hotărârea Guvernului nr. 804/2007 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase;

b) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 647/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea planurilor de urgență în caz de accidente în care sunt implicate substanțe periculoase;

c) Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 142/2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a raportului de securitate privind activitățile care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase;

d) Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 1.084/2003 privind aprobarea procedurilor de notificare a activităților care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase și, respectiv, a accidentelor majore produse;

e) Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 251/2005 pentru organizarea și funcționarea secretariatelor de risc privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase;

f) Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 1.299/2005 privind aprobarea Procedurii de inspecție pentru obiectivele care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase;

g) Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului, al ministrului transportului, construcțiilor și turismului și al ministrului economiei și comerțului nr. 2/211/118/2004 pentru aprobarea Procedurii de reglementare și control al transportului deșeurilor pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare;

h) Legea nr. 6/1991 privind aderarea României la Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, întocmită la 20-22 martie 1989;

4. în ceea ce privește riscurile nucleare:

a) Decizia Consiliului 87/600 EURATOM din 14 decembrie 1987 privind procedura comunitară de schimb rapid de informații în caz de urgență radiologică;

b) Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată;

c) Hotărârea Guvernului nr. 916/2002 privind aprobarea Listei detaliate a materialelor, dispozitivelor, echipamentelor și informațiilor pertinente pentru proliferarea armelor nucleare și a altor dispozitive nucleare explozive;

d) Decretul nr. 223/1990 privind aderarea României la Convenția cu privire la notificarea rapidă a unui accident nuclear, și la Convenția cu privire la asistența în caz de accident nuclear sau urgență radiologică;

e) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 684/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică;

f) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 683/2005 privind aprobarea Procedurilor generice pentru colectarea datelor, validare și răspuns pe timpul unei urgențe radiologice;

g) Ordinul ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 242/1993 pentru aprobarea Normelor republicane de securitate nucleară privind planificarea, pregătirea și intervenția la accidente nucleare și urgențe radiologice;

h) Ordinul președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 274/2004 pentru aprobarea Normelor privind desemnarea organismelor notificate pentru domeniul nuclear;

5. în ceea ce privește prevenirea incendiilor:

a) Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor;

b) Hotărârea Guvernului nr. 622/2004 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a produselor pentru construcții, republicată (transpune Directiva produselor pentru construcții 89/106/CEE);

c) Hotărârea Guvernului nr. 1.739/2006 pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu;

d) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.474/2006 pentru aprobarea Regulamentului de planificare, organizare, pregătire și desfășurare a activității de prevenire a situațiilor de urgență, cu modificările ulterioare;

e) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;

f) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 585/2005 pentru aprobarea unor măsuri privind organizarea și funcționarea Comisiei de recunoaștere a organismelor pentru atestarea conformității produselor pentru construcții cu rol în satisfacerea cerinței securitate la incendiu, cu modificările ulterioare;

g) Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului și al ministrului de stat, ministrul administrației și internelor nr. 1.822/394/2004 pentru aprobarea Regulamentului privind clasificarea și încadrarea produselor pentru construcții pe baza performanțelor de comportare la foc, cu modificările și completările ulterioare;

h) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 607/2005 pentru aprobarea Metodologiei de control privind supravegherea pieței produselor pentru construcții cu rol în satisfacerea cerinței de securitate la incendiu, cu modificările și completările ulterioare.

IV. Definirea problemei

Ansamblul activităților de apărare a comunităților locale, infrastructurii și proprietății împotriva amenințărilor de natură nonmilitară se integrează activității generale de protecție a cetățeanului și se subsumează asigurării securității interne - care privește atât siguranța cetățeanului, cât și securitatea publică -, incluzând, deci, protecția împotriva dezastrelor și protecția mediului.

Prevenirea situațiilor de urgență este componentă a sistemului de securitate națională și reprezintă un ansamblu integrat de activități specifice cu caracter tehnic și operativ, planificate și executate pentru eliminarea/reducerea riscurilor de producere a dezastrelor în scopul protejării vieții, mediului și bunurilor împotriva efectelor negative ale situațiilor de urgență. Are caracter anticipativ, rezultatul constând în măsuri graduale stabilite pentru prevenirea producerii evenimentelor vizate.

Sistemul național de management al situațiilor de urgență s-a înființat și funcționează pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, asigurarea și coordonarea, prin mecanisme manageriale perfecționate, a resurselor umane, materiale, financiare și de altă natură, necesare apărării vieții și sănătății populației, a mediului înconjurător, a valorilor materiale și culturale importante, pe timpul producerii unor situații de urgență, precum și restabilirii stării de normalitate. Sistemul național de management al situațiilor de urgență gestionează riscurile nonmilitare.

În conformitate cu Glosarul internațional al termenilor de bază, specific managementului dezastrelor, editat de Departamentul Afacerilor Umanitare (DHA) - Geneva 1992, 1993, 1996, sub egida ONU, și adoptat în legislația statelor membre al Uniunii Europene se aplică următoarele definiții:

- risc este estimarea matematică a probabilității producerii de pierderi umane și pagube materiale pe o perioadă de referință, respectiv viitoare și într-o zonă dată, pentru un anumit tip de dezastru. Riscul este definit ca produs între probabilitatea de producere a fenomenului generator de pierderi umane/pagube materiale și valoarea pagubelor produse;

- vulnerabilitate reprezintă gradul de pierderi, de la 0% la 100%, rezultat dintr-un fenomen susceptibil de a produce pierderi umane și materiale;

- hazard natural reprezintă posibilitatea de apariție, într-o zonă și pe o perioadă determinată, a unui fenomen natural ce poate genera distrugerii;

- hazard antropoc se referă la acele fenomene a căror variație aleatoare este modificată ca urmare a acțiunii omului.

Riscurile pot fi clasificate în riscuri naturale, tehnologice și biologice.

Un risc de tip special, prin frecvență și consecințe, îl reprezintă cel de incendiu.

Din punctul de vedere al ariei de manifestare, riscurile pot fi transfrontaliere, naționale, regionale, județene și locale.

Riscurile transfrontaliere sunt acele riscuri care din cauza evoluției lor amenință părți din sau teritoriul a două sau mai multe state.

Riscurile naționale sunt acele riscuri care din cauza evoluției lor amenință peste 50% din teritoriul național.

Riscurile regionale sunt acele riscuri care din cauza evoluției lor amenință părți din sau teritoriul a două ori mai multe județe.

Riscurile județene sunt acele riscuri care din cauza evoluției lor amenință părți din sau teritoriul unui singur județ (două sau mai multe localități).

Riscurile locale sunt acele riscuri care din cauza evoluției lor amenință teritoriul unei singure localități.

În funcție de frecvența și de consecințele situațiilor de urgență generate de tipurile de riscuri specifice, riscurile pot fi principale sau secundare.

Elementele caracteristice ale principalelor tipuri de riscuri sunt prezentate în continuare.

1. Riscuri naturale

Riscurile naturale se referă la evenimente în cadrul cărora parametrii de stare se pot manifesta

în limite variabile de la normal către pericol, cauzate de fenomene meteo periculoase, în cauză ploi și ninsori abundente, variații de temperatură - îngheț, secetă, caniculă - furtuni și fenomene distructive de origine geologică, respectiv cutremure, alunecări și prăbușiri de teren.

În ultima perioadă s-a constatat o creștere îngrijorătoare, atât în lume, cât și în România, a manifestării riscurilor naturale și, în special, a inundațiilor, alunecărilor și prăbușirilor de teren, fapt ce a condus la pierderi de vieți omenești, precum și la pagube materiale importante.

Deși apariția celor mai multe riscuri naturale nu poate fi împiedicată, efectele acestora pot fi reduse printr-o gestionare corectă de către autoritățile competente la nivel local, regional și central, cu atât mai mult cu cât, în general, zonele de manifestare a acestora pot fi cunoscute.

Diminuarea riscului asociat fenomenelor naturale la un nivel acceptabil necesită o sumă de măsuri și acțiuni, concretizate în politici de prevenire și în programe de reducere a impactului, care, însă, depinde de posibilitățile economice de aplicare practică.

În acest context, activitatea de prevenire a situațiilor de urgență generate de riscurile naturale a fost și rămâne o necesitate, concretizându-se în inițiative conjugate de reducere a vulnerabilității societății la nivel mondial (International Strategy for Disaster Reduction - ISDR), european (Directiva privind inundațiile), regional (acorduri bilaterale, Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est etc.) și național (strategia privind inundațiile, programul de reducere al riscului seismic etc).

2. Riscuri tehnologice

Riscurile tehnologice cuprind totalitatea evenimentelor negative care au drept cauză depășirea măsurilor de siguranță impuse prin reglementări, ca urmare a unor acțiuni umane voluntare sau involuntare, defecțiunilor componentelor sistemelor tehnice, eșecului sistemelor de protecție etc.

Riscurile tehnologice sunt asociate activităților industriale.

În mileniul III ritmul schimbărilor în ceea ce privește tehnologiile este în continuă creștere, cu efecte benefice evidente. De regulă, efectele negative ale dezvoltării tehnologice sunt decalate în timp și spațiu față de momentul și locul acțiunii cauzei care le-a generat.

Conștientizarea problemelor privind pericolul asociat tehnologiei, efectele asupra factorilor de mediu și implicațiile sociale au apărut ca urmare a unor accidente grave, care au demonstrat necesitatea abordării integrate a domeniului.

În contextul global de îngrijorare privind problematica accidentelor industriale, preocupări și acțiuni în domeniu au apărut încă din anii 1980, concretizate în inițiative la nivel mondial, european și național, prin adoptarea unor reglementări specifice privind prevenirea, protecția și intervenția în situații de urgență generate de riscurile tehnologice.

Riscul tehnologic, spre deosebire de cel natural, poate fi controlat și redus pe mai multe căi, necesitând însă un management mult mai elaborat și personalizat pe fiecare categorie.

Dintre evenimentele generatoare de situații de urgență pot fi menționate:

- a) accidente în industrie;
- b) accidente de transport;
- c) accidente nucleare;
- d) prăbușirea de construcții, instalații sau amenajări;
- e) eșecul utilităților publice - avarii;
- f) căderi de obiecte din atmosferă sau din cosmos;
- g) muniție rămasă neexplodată.

3. Riscuri biologice

Riscurile biologice se referă la urmările negative asupra colectivităților de oameni, animale și asupra plantelor, cauzate de îmbolnăviri sau de alte evenimente în relație cu sănătatea și care

afectează un număr neobișnuit de mare de indivizi.

Evenimentele generatoare de situații de urgență sunt:

- a) epidemii;
- b) epizootii;
- c) zoonoze.

4. Riscul de incendiu

Riscul de incendiu este cel mai frecvent risc care se manifestă pe teritoriul național, producerea lui reprezentând o situație de urgență de tip special, fenomen care afectează domenii importante ale activității vieții economice și sociale, precum construcții, instalații, amenajări, păduri, mijloace de transport, culturi agricole etc. Ca urmare, securitatea la incendiu a constituit și va constitui o preocupare majoră pentru fiecare comunitate.

Securitatea la incendiu este definită ca managementul riscurilor specifice de incendiu la toate nivelurile, prin prevenirea incendiilor, protejarea populației față de efectele lor și optimizarea intervenției. În prezent, reprezintă o cerință esențială de proiectare a construcțiilor, incendiul fiind factorul determinant în dimensionarea construcțiilor de importanță excepțională și deosebită. Abordarea tehnică a securității la incendiu constă în aplicarea unor principii tehnice și metode specifice de calcul pentru a evalua nivelul minim de protecție și pentru a proiecta și calcula măsurile de siguranță necesare, acestea fiind cuprinse în reglementări specifice, stabilite pe plan european prin Directiva referitoare la produse pentru construcții și prin documentele subsecvente, în principal deciziile CE referitoare la euroclasele de reacție la foc și de rezistență la foc, reglementări deja preluate în legislația națională.

Incendiul este socotit un risc de gravitate mică, dar frecvența manifestării îi conferă un efect cumulat. Din analizele statistice rezultă că în țara noastră ponderea peste 75% o reprezintă incendiile la gospodăria cetățenești. Deși raportat la populație numărul incendiilor este cel mai mic din Europa, în România se înregistrează anual, în medie, peste 200 de persoane decedate în incendii, din cauza neglijenței acestora. Această realitate dovedește cu multă claritate lipsa culturii de securitate la un segment semnificativ de populație, mai ales în mediile cu un grad ridicat de sărăcie.

V. Obiective

1. Obiectivul fundamental și obiective generale

Obiectivul fundamental al prezentei strategii îl reprezintă consolidarea capacității instituțiilor specializate și a autorităților administrației publice locale și naționale pentru prevenirea producerii situațiilor de urgență, precum și pentru gestionarea acestora.

Activitatea de prevenire are ca obiectiv fundamental cunoașterea caracteristicilor și formelor de manifestare a riscurilor, realizarea, în timp scurt, în mod organizat și printr-o concepție unică, a măsurilor necesare, credibile, realiste și adecvate de protecție a populației în cazul apariției situațiilor de urgență, în scopul eliminării sau limitării pierderilor de vieți omenești, valorilor materiale și protecția mediului.

Obiectivele prezentei strategii sunt economice, sociale și de mediu.

Obiectivele economice urmăresc protecția împotriva situațiilor de urgență a infrastructurii economice existente și garantarea satisfacerii oportunităților economice ale generațiilor viitoare.

Obiectivele sociale au în vedere protecția populației și a comunităților umane împotriva situațiilor de urgență, prin asigurarea unui nivel de educație preventivă, instruire și protecție a populației.

Obiectivele de mediu urmăresc ca prin realizarea prezentei strategii să se atingă obiectivele socioeconomice, cu păstrarea unui echilibru între dezvoltarea economico-socială și protejarea

mediului.

Sintetic, obiectivele generale ale prezentei strategii sunt:

- a) prevenirea situațiilor de urgență prin organizarea unui sistem modern de avertizare și comunicații, date și informații;
- b) salvarea de vieți omenești prin intervenție operativă și profesionistă în caz de situații de urgență;
- c) crearea unui sistem integrat de răspuns la situațiile de urgență prin organizarea din timp a comunităților locale din zonele de risc pentru gestionarea situațiilor de urgență;
- d) creșterea calității vieții prin reducerea pagubelor produse ca urmare a manifestării situațiilor de urgență;
- e) diminuarea impactului factorilor distructivi prin asigurarea unui management adecvat de înștiințare, alarmare și, la nevoie, evacuare a populației din zonele de risc;
- f) creșterea rolului autorităților administrației publice locale prin descentralizarea deciziei și răspunderii și optimizarea capacității de autoprotecție și răspuns în caz de situații de urgență;
- g) utilizarea adecvată a resurselor pentru realizarea, întreținerea și exploatarea infrastructurilor și a măsurilor de prevenire, intervenție și reabilitare a zonelor afectate;
- h) menținerea unor activități economice minimale și asigurarea supraviețuirii populației în zonele grav afectate;
- i) asigurarea bunei funcționări a infrastructurii critice.

2. Obiective specifice

2.1. Prevenirea situațiilor de urgență generate de riscuri naturale

Activitatea de prevenire a situațiilor de urgență generate de riscuri naturale presupune un efort conjugat și multidisciplinar, implicând resurse umane și materiale deosebite.

Cum împiedicarea manifestării acestor riscuri nu este posibilă, activitatea de prevenire are în vedere influențarea caracteristicilor legate în primul rând de vulnerabilitatea populației, bunurilor materiale și proprietății, prin măsuri și acțiuni de apărare.

Obiectivele definite sunt:

- a) identificarea și delimitarea zonelor expuse riscului;
- b) întreținerea lucrărilor și amenajărilor de apărare și realizarea unor noi în zonele expuse riscului;
- c) implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare;
- d) întocmirea planurilor de apărare în vederea unei gestionări eficiente a situațiilor de urgență determinate de manifestarea riscului specific:
 1. planuri de intervenție;
 2. planuri de înștiințare-alarmare a populației;
 3. planuri de evacuare a populației în cazul situațiilor de urgență;
 4. asigurarea logistică în cazul situațiilor de urgență;
- e) elaborarea hărților de risc pentru localitățile vulnerabile;
- f) elaborarea politicilor de amenajare a teritoriului în concordanță cu hărțile de risc;
- g) implementarea unor sisteme de asigurări obligatorii pentru locuințele din zonele de risc;
- h) pregătirea populației și a autorităților privind responsabilitățile și modul de acțiune în fazele predezastru, dezastru și postdezastru;
- i) elaborarea unor programe naționale și locale care să vizeze strămutarea comunităților din zonele de risc major, în care nu se pot aplica alte măsuri de reducere a riscului sau acestea nu sunt viabile din punctul de vedere al costurilor.

2.2. Prevenirea situațiilor de urgență generate de riscuri tehnologice

Din punctul de vedere al riscurilor tehnologice, activitatea de prevenire are drept obiectiv evitarea manifestării acestora prin aplicarea unor măsuri și acțiuni încă din etapa de proiectare, continuând în fazele de exploatare și dezafectare în condiții de siguranță.

2.2.1. Accidente industriale

Prevenirea accidentelor industriale reprezintă un aspect deosebit de important, fiind reglementată printr-o serie de acte normative, în conformitate cu reglementările existente la nivelul Uniunii Europene, și presupune obiective concrete și responsabilități pentru toate componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență.

Obiectivele definite sunt:

- a) identificarea și realizarea unui inventar unic cu operatorii economici de tip Seveso;
- b) elaborarea unor politici eficiente de prevenire a accidentelor majore și aplicarea practică a acestora;
- c) reducerea riscului tehnologic prin utilizarea celor mai sigure tehnici disponibile și re tehnologizare;
- d) reducerea impactului negativ asupra comunităților și mediului prin politici coerente de amenajare și utilizare a teritoriului;
- e) implementarea unui sistem de management de siguranță, la nivelul operatorului economic, care să conducă la o gestionare mai eficientă a accidentelor pe amplasamente;
- f) elaborarea unor planuri de urgență externă viabile și care să ofere un instrument eficient autorităților administrației publice locale pentru limitarea și înlăturarea efectelor accidentelor industriale în exteriorul amplasamentelor;
- g) dezvoltarea cooperării dintre comunitățile locale și operatorii economici, pentru asigurarea măsurilor de protecție a populației în zonele de planificare la urgență;
- h) elaborarea unor programe pentru conștientizarea populației expuse, prin îmbunătățirea comunicării cu publicul și implicarea mass-media;
- i) îmbunătățirea colaborării în context transfrontalier, în vederea mai bune gestionări a situațiilor de urgență declanșate de accidente industriale în care sunt implicate substanțe periculoase.

2.2.2. Accidente nucleare și radiologice

Prevenirea accidentelor nucleare și a urgențelor radiologice constă în identificarea și monitorizarea surselor potențial generatoare de urgențe radiologice, evaluarea informațiilor și analiza situației inițiale, elaborarea de prognoze, stabilirea variantelor optime pentru reducerea efectelor produse de radiațiile ionizante concomitent cu îmbunătățirea continuă a capacității de a utiliza și a asigura managementul deșeurilor, al materialelor radioactive și al combustibilului nuclear, într-o manieră care să asigure protecția sănătății publicului și securitatea mediului.

Obiectivele definite sunt:

- a) asigurarea securității nucleare, a protecției sănătății publicului și a mediului;
- b) asigurarea utilizării și gospodăririi materialelor radioactive în condiții de protecție fizică;
- c) menținerea și îmbunătățirea continuă a capacităților proprii de intervenție în caz de situații de urgență;
- d) asigurarea unei pregătiri sistematice a personalului implicat în evaluarea situațiilor de urgență;
- e) menținerea dotării corespunzătoare cu echipamente și modernizarea centrelor de răspuns la urgență, aflate pe amplasament, precum și în zona de excludere;
- f) organizarea de exerciții, pe baza unor scenarii de accident realiste, cu implicarea organizațiilor locale și/sau naționale care au responsabilitatea de a interveni în cazul producerii

unui eveniment real, în scopul verificării eficienței modului de organizare, a mijloacelor de comunicare și a măsurilor prevăzute pentru atenuarea consecințelor unui accident;

g) folosirea evaluărilor exercițiilor de răspuns la urgență pentru identificarea acțiunilor necesar a fi implementate pentru îmbunătățirea planului de răspuns la urgență;

h) realizarea educării și informării corecte a populației și autorităților în probleme specifice prevenirii urgențelor nucleare și radiologice;

i) stabilirea și menținerea unor relații de deschidere, transparență și încredere cu mass-media;

j) implementarea Deciziei Consiliului nr. 87/600/EURATOM privind procedura comunitară de schimb rapid de informații în caz de urgență radiologică și a Acordului între EURATOM și statele nemembre ale Uniunii Europene privind participarea acestora la acțiunile Comunității pentru schimbul anticipat de informații în caz de urgență radiologică;

k) îmbunătățirea sistemului de alarmare în zonele de risc nuclear, care să asigure alarmarea și informarea populației în eventualitatea producerii unui accident nuclear sau a unei urgențe radiologice.

2.2.3. Accidente pe timpul transportului materialelor periculoase

Prevenirea accidentelor pe timpul transportului materialelor periculoase constituie o activitate de interes național și este reglementată prin legislație specifică, în conformitate cu acordurile internaționale la care România este parte.

Obiectivele definite sunt:

a) realizarea hărților de risc cu rutele cele mai susceptibile la accidente de transport în care sunt implicate materiale și deșeuri periculoase;

b) realizarea unui sistem de monitorizare a transporturilor de materiale periculoase în vederea asigurării unei intervenții oportune și operative în caz de accidente;

c) elaborarea unor planuri județene de răspuns la accidente de transport în vederea unei gestionări adecvate.

2.3. Prevenirea incendiilor

În vederea asigurării compatibilității structurilor industriale din țara noastră cu cele existente la nivel european, Guvernul României are ca obiectiv strategic al politicii industriale creșterea competitivității industriei autohtone în vederea dezvoltării unei economii de piață capabile să facă față concurenței existente în cadrul Pieței Unice Europene.

Potrivit legislației specifice, apărarea împotriva incendiilor constituie o activitate de interes public național, la care sunt obligate să participe autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și toate persoanele fizice și juridice din România. Ținând cont de obiectivele strategiei Guvernului și strategiei sectoriale a Ministerului Internelor și Reformei Administrative, corelate cu îndeplinirea cerințelor de aderare la Uniunea Europeană, precum și de tendințele actuale de pe plan european, se impune stabilirea unei strategii de apărare împotriva incendiilor, cu obiective și responsabilități pentru punerea ei în aplicare, cu următoarele priorități:

1. exercitarea autorității de stat în domeniul apărării împotriva incendiilor prin activități de reglementare, avizare, autorizare, atestare, control, organizarea apărării împotriva incendiilor, supravegherea pieței, recunoașterea și desemnarea organismelor pentru atestarea conformității produselor cu rol în satisfacerea cerinței de securitate la incendiu, auditul de supraveghere a persoanelor fizice și juridice atestate, stabilirea răspunderii juridice și sancționarea persoanelor vinovate de încălcarea prevederilor legii;

2. optimizarea activității de avizare a proiectelor pentru anumite categorii de construcții și autorizarea la punerea în funcțiune a acestora în vederea asigurării cerinței esențiale de securitate la incendiu a construcțiilor și instalațiilor aferente și potrivit exigențelor utilizatorilor;

3. implementarea codurilor de proiectare bazate pe performanță și a metodelor ingineriei securității la incendiu în domeniul proiectării și realizării investițiilor. Totodată, se va acționa pentru cunoașterea prevederilor reglementărilor privind noua clasificare europeană a produselor pentru construcții din punctul de vedere al comportării la foc de către producători, patroni, utilizatori și proiectanți, pentru a asigura un nivel competitiv pentru produsele și serviciile de proiectare naționale;

4. operaționalizarea serviciilor publice voluntare pentru situații de urgență la nivelul comunității locale în vederea reducerii numărului mare de victime și incendii la gospodăriile populației;

5. crearea unui cadru legislativ adecvat în vederea înființării, echipării, dotării și pregătirii serviciilor private pentru situații de urgență, având în vedere tendința dezvoltării aglomerărilor competitive în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, în consonanță cu inițiativele europene de politică industrială;

6. planificarea și desfășurarea activităților de prevenire a incendiilor de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și inspectoratele județene pentru situații de urgență, preponderent la instituții publice, operatori economici cu risc mare și foarte mare de incendiu, ori obiective în care se desfășoară activități socioeconomice și culturale la care participă un număr mare de persoane;

7. elaborarea unei noi concepții privind statistica incendiilor, bine definită și de înaltă calitate, care va determina optimizarea măsurilor preventive și îmbunătățirea calității produselor de protecție la incendii;

8. elaborarea unor metode de evaluare a riscului de incendiu, armonizate cu reglementările europene specifice;

9. crearea unei culturi a prevenirii incendiilor prin informarea publicului asupra riscurilor existente și educarea populației cu privire la măsurile practice pe care le poate lua pentru reducerea vulnerabilității;

10. dezvoltarea la nivel național a unei concepții integrate de conștientizare a publicului, precum și a factorilor de decizie și a celorlalți actori implicați, pentru cunoașterea diferitelor tipuri de riscuri specifice, a măsurilor de prevenire a acestora, precum și a comportamentului de adoptat în cazul producerii lor. O astfel de concepție este necesară pentru a crea o societate informată și rapidă în reacții, capabilă să își reducă vulnerabilitatea la dezastre;

11. crearea unei mentalități adecvate la nivelul comunităților locale prin angrenarea în acest efort a celorlalți factori educaționali: școala, biserica, organizațiile nonguvernamentale etc.

VI. Principii generale

Prezenta strategie are la bază următoarele principii:

1. Dezvoltarea durabilă

Prevenirea situațiilor de urgență se subsumează dezvoltării durabile, dezvoltare concepută ca ansamblu coordonat de procese care permit progresul permanent pe baza planificării și mobilizării resurselor existente, conciliind obiective economice, sociale și de mediu ale societății, pe termen scurt și lung, datorită punerii în aplicare a unor strategii care se susțin reciproc.

2. Complementaritatea prevenirii și reacției

Prevenirea și reacția sunt complementare, au caracter de proces și se constituie într-o activitate permanentă, de importanță și răspundere națională și internațională, planificată și coordonată organizatoric, financiar și logistic de componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență, potrivit obligațiilor legale.

Activitatea preventivă se desfășoară permanent - premergător producerii evenimentelor generatoare de situații de urgență, în timpul derulării acțiunilor de protecție și salvare, precum și în perioada reabilitării și înlăturării efectelor. În faza predezastru (starea de normalitate) prevenirea are ca obiectiv primordial eliminarea/reducerea riscurilor și pregătirea pentru intervenție a forțelor specializate și a întregii populații pentru situațiile în care producerea riscurilor nu poate fi înlăturată, iar pe timpul dezastrului și în faza postdezastru obiectivul principal este reducerea pierderilor de vieți, a pagubelor materiale și protecția mediului.

3. Primordialitatea prevenirii situațiilor de urgență

Întrucât este îndeobște recunoscut, în plan internațional, că prevenirea este de cel puțin 8 ori mai puțin costisitoare decât reacția la evenimentele produse, prevenirea situațiilor de urgență trebuie să constituie o activitate prioritară a Comitetului Național pentru Situații de Urgență, a comitetelor ministeriale/similare, județene și locale pentru situații de urgență, a tuturor persoanelor fizice și juridice de pe teritoriul național.

4. Obligativitatea prevenirii situațiilor de urgență

Sarcina prevenirii situațiilor de urgență este complexă și interdependentă. Ea implică responsabilități din partea cetățenilor, comunităților locale, operatorilor economici și autorităților administrației publice și este gestionată de toate componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență, potrivit funcțiilor de sprijin stabilite în competență, fiind coordonată, la nivel național, de către Ministerul Internelor și Reformei Administrative, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Ca urmare a abordării conjugate, a prevenirii și intervenției în situații de urgență, a fost implementat cadrul legal și mecanismele manageriale specifice, menite să asigure prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență la un nivel de calitate compatibil cu cel european.

Sistemul adoptat în domeniul managementului situațiilor de urgență are următoarele avantaje:

- a) permite o abordare interinstituțională și multidisciplinară a problematicii situațiilor de urgență în toate cele 3 etape: predezastru, pe timpul producerii și postdezastru;
- b) asigură premisele gestionării eficiente a situațiilor de urgență, întrucât, prin deconcentrarea/descentralizarea instituțională, luarea deciziilor și asigurarea resurselor la nivel local, efortul este orientat spre riscurile zonale specifice;
- c) elimină verigile intermediare prin implicarea în coordonarea și conducerea acțiunilor preventive și de intervenție în situații de urgență a prefecților, președinților consiliilor județene și primarilor;

d) asigură participarea comunităților locale, prin componenta preventivă a serviciilor publice voluntare pentru situații de urgență, la stabilirea și aplicarea măsurilor de prevenire specifice în funcție de riscurile locale, precum și la pregătirea acestora pentru eventualele intervenții.

5. Identificarea, evaluarea și ierarhizarea riscurilor

Identificarea, evaluarea și ierarhizarea riscurilor sunt principii care stau la temelia planificării și organizării acțiunilor preventive. În acest proces de identificare, evaluare și ierarhizare a riscurilor, întemeiat pe o profundă cunoaștere, trebuie să se țină seama de nivelul maxim de manifestare a acestora, de simultaneitatea și desfășurarea lor în lanț, aspecte care determină ca planificarea să aibă în vedere atât fiecare risc, cât și situațiile de manifestare combinată sau intercondiționată, în vederea asigurării unui răspuns rapid de pregătire, protecție și reducere a efectelor.

Prevenirea are ca suport ansamblul principiilor, criteriilor de performanță, cerințelor și condițiilor tehnice impuse și reglementate pentru asigurarea unui nivel cuantificat de securitate în desfășurarea normală a vieții sociale și economice, precum și de pregătire pentru înlăturarea

efectelor dezastrelor asupra vieții, mediului și bunurilor materiale.

Obligația identificării riscurilor, stabilirii măsurilor preventive graduale, elaborării cadrului normativ și planurilor pentru managementul situațiilor de urgență, respectării normelor și aplicării măsurilor de prevenire, asigurării condițiilor necesare de intervenție revine patronilor și deținătorilor de construcții, de terenuri și amenajări, proiectanților, antreprenorilor, contractorilor, operatorilor economici și autorităților administrației publice locale și centrale.

6. Specializarea

Identificarea riscurilor, reglementarea, planificarea și organizarea îndeplinirii măsurilor preventive se asigură de către ministere și alte organisme, în raport cu funcțiile de sprijin privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență stabilite prin reglementări.

7. Gradualitatea

Conform acestei importante cerințe în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență, deciziile se iau pe mai multe paliere, respectiv la nivel local, regional și național. Întărirea capacității de prevenire și răspuns la nivel local este o prioritate.

8. Supremația protecției cetățenilor

Potrivit prevederilor constituționale, cetățenii români se bucură de protecția statului, atât pe teritoriul național, cât și în străinătate, iar prevenirea situațiilor de urgență este o funcție specializată a statului, reprezentat, în acest domeniu, de Ministerul Internelor și Reformei Administrative, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, autoritatea națională în domeniu.

Exercitarea autorității de stat în domeniul prevenirii situațiilor de urgență se realizează prin activități de reglementare, avizare, autorizare, atestare, recunoaștere, desemnare, informare preventivă, control și asistență tehnică de specialitate, coordonarea organizării și a pregătirii serviciilor voluntare și a populației, asigurarea intervențiilor în situații de urgență a serviciilor profesionale, coordonarea intervențiilor la nivel național, control și sancționarea încălcării prevederilor legale.

VII. Direcții de acțiune

Direcțiile principale de acțiune sunt:

- elaborarea de către autoritățile administrației publice centrale și locale a programelor proprii în domeniul de competență, în vederea:

a) întăririi capacităților de evaluare, expertiză și cercetare în domeniul riscurilor naturale și antropice;

b) dezvoltării politicilor de prevenire;

c) informării populației, pregătirii acesteia și formării unui comportament preventiv;

d) supravegherii respectării modului de aplicare a reglementărilor în domeniul gestionării dezastrelor, constatării și sancționării nerespectării acestora;

- pregătirea autorităților, instituțiilor, organelor și organismelor potrivit atribuțiilor legale pe care le au în domeniul situațiilor de urgență;

- reconstrucția și învățarea din experiența anterioară pentru prevenirea producerii unor situații similare;

- corelarea elementelor compatibile ale strategiei românești cu cele ale strategiei europene de dezvoltare durabilă și fixarea obiectivelor și planurilor de acțiune specifice pentru România.

VIII. Rezultatele politicilor publice

1. Cetățenii

Dezvoltarea unui sistem eficient de management al situațiilor de urgență trebuie să se bazeze, într-o măsură mult mai mare, pe contribuția comunităților locale și a fiecărui cetățean.

Cetățeanul, ca principal beneficiar al politicii de securitate, are dreptul și datoria de a contribui activ la construcția ei cotidiană, printr-un comportament participativ și responsabil.

Cetățeanul are dreptul de a fi informat cu privire la riscurile la care este supus în cadrul comunității și la măsurile care trebuie luate pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

Obligația primordială a cetățenilor în acest domeniu este aceea de a avea un comportament preventiv, de a participa activ la prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență în cadrul comunității locale.

Comportamentul preventiv cuprinde totalitatea acțiunilor pe care cetățeanul le realizează pentru a preîntâmpina producerea de evenimente negative ce pot genera pierderi.

Primul nivel al acestui tip de comportament este eliminarea neglijențelor. Cel de-al doilea nivel îl constituie o metodologie de prevenire bazată pe redundanță, adică o dublare a acțiunii umane cu sisteme automate de prevenire și control. Întrucât redundanța este costisitoare, măsurile specifice trebuie analizate prin prisma eficienței, respectiv prin punerea în balanță a gravității și probabilității producerii evenimentului alături de costurile implementării.

2. Ministere și instituții centrale, consilii locale și județene și primării

Ministerele, instituțiile centrale, autoritățile administrației publice locale trebuie să fie pregătite să facă față gestionării situațiilor de urgență prin comitetele ministeriale, județene sau, după caz, locale pe care le conduc. Comitetele locale și cele județene sunt primele care iau contact cu fenomenul și care asigură aplicarea măsurilor din planurile proprii, până la intervenția altor autorități și structuri. Răspunsul la factorii de risc trebuie să urmeze principiul gradualității, astfel că deciziile inițiale trebuie luate la acest nivel, context în care creșterea capacității de prevenire și răspuns locale constituie prioritatea esențială.

3. Instituții și operatori economici

Instituțiile publice și operatorii economici au un rol important în ceea ce privește prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență. Pe de o parte, pot suferi un impact direct ca urmare a manifestării unui anumit risc, iar pe de altă parte, în numeroase cazuri, reprezintă chiar sursa de risc și punctul de declanșare a unei situații de urgență.

4. Comitetul Național pentru Situații de Urgență

Potrivit legii, Comitetul Național pentru Situații de Urgență, ca organism interministerial de management, are ca principală obligație asigurarea îndeplinirii, în România, a obiectivelor strategiei internaționale de reducere a dezastrelor.

Sistemul național de management al situațiilor de urgență trebuie să mențină permanent capacitatea de a răspunde eficient și adecvat la orice formă de manifestare evolutivă a riscurilor naturale, tehnologice și biologice.

Un bun management al situațiilor de urgență este rezultatul unor activități intersectoriale, interdisciplinare, care cuprind managementul riscurilor, amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbană, protecția mediului și dezvoltarea durabilă, protecția infrastructurii critice, protecția comunitară și individuală, fiecărui nivel revenindu-i atribuții specifice.

La această activitate participă componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență, structuri ale administrației publice centrale și locale și ale operatorilor economici și instituțiilor, componentele preventive ale serviciilor publice, voluntare și private pentru situații de urgență. Atribuțiile ce revin factorilor implicați în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență fac obiectul procedurilor stabilite conform repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte autorități ale administrației publice centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

Ca integratori ai sistemului național/județean pentru situații de urgență, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, respectiv inspectoratele județene și al municipiului București pentru situații de urgență au obligația legală de a asigura, prin Inspekția de prevenire și inspekțiile teritoriale, în zonele de competență, coordonarea unitară, îndrumarea și controlul activităților de prevenire atât pe timpul stării de normalitate, cât și în situații de urgență.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență coordonează structurile participante la managementul situațiilor de urgență, activitate care include și managementul riscurilor, definit ca totalitatea operațiunilor prin care se urmărește limitarea pierderilor și asigurarea continuității vieții pe plan național.

IX. Rezultatele acțiunilor

1. Cetățenii

Toate măsurile de comportament preventiv necesar a fi adoptate de cetățeni trebuie să constituie un ansamblu coerent sub forma politicii de securitate, concepută ca ansamblul procedurilor de prevenirea pierderilor, respectiv pentru:

a) informarea generală și permanentă/periodică și a concetățenilor asupra riscurilor specifice care le pot afecta viața și proprietatea;

b) formarea comportamentului preventiv, dezvoltarea culturii de securitate și eliminarea/reducerea neglijențelor din conduită;

c) dezvoltarea spiritului civic și de solidaritate în comunitatea locală;

d) adoptarea de măsuri proprii pentru reducerea riscurilor asupra familiei, bunurilor, locuinței și anexelor gospodărești, cu respectarea cadrului legal privind construirea și locuirea;

e) respectarea, cunoașterea și aplicarea deciziilor organelor cu atribuții și responsabilități în gestionarea situațiilor de urgență privind protecția, intervenția, evacuarea și restabilirea stării de normalitate în comunitatea respectivă, în cazul producerii unor situații de urgență;

f) participarea ca voluntari la acțiunile preventive, de salvare-evacuare a populației afectate de situațiile de urgență, precum și la acțiunile de intervenție și de refacere;

g) încheierea contractelor de asigurări pentru cazuri de dezastre;

h) cunoașterea modului de comportare înainte, în timpul și după trecerea dezastrelor;

i) respectarea măsurilor stabilite de organele în drept și protejarea lucrărilor cu rol de apărare împotriva dezastrelor.

2. Ministerele și instituțiile centrale

a) în faza predezastru:

1. identifică, localizează și inventariază sursele de risc pe baza metodologiilor elaborate;

2. monitorizează pericolele și riscurile specifice, precum și efectele negative ale acestora;

3. coordonează elaborarea planurilor și reglementărilor privind prevenirea și intervenția în situații de urgență generate de riscurile specifice;

4. elaborează strategii și programe de prevenire a situațiilor de urgență, ghiduri/manuale, conținând activitățile și responsabilitățile autorităților locale în domeniul gestionării situațiilor de urgență și modul de acțiune;

5. elaborează programe de educare și pregătire a populației privind riscurile specifice, modul de comportare și rolul protecției individuale în caz de situații de urgență;

6. sprijină autoritățile administrației publice locale în vederea elaborării propriilor strategii de protecție împotriva dezastrelor;

7. elaborează normele de securitate la incendiu specifice domeniului de competență;

8. stabilesc metode și proceduri pentru identificarea și evaluarea riscurilor de incendiu specifice domeniului de competență și asigură băncile de date necesare;

b) pe timpul producerii dezastrului:

1. diseminează mesajele de avertizare în cazul situațiilor de urgență și avertizarea populației și salariaților prin sisteme și mijloace tehnice de avertizare și alarmare publică;
2. coordonează, sub aspect tehnic de specialitate, acțiunile de intervenție operativă;
3. asigură expertiza tehnică de specialitate pentru evaluarea situației de urgență, pentru evaluarea evoluției situației de urgență în timp, pentru evaluarea consecințelor asupra populației și asupra mediului și formulează recomandări cu privire la măsurile de protecție a populației, ce trebuie implementate de autorități;

c) în faza postdezastru:

1. participă la reabilitarea zonei afectate cu/pentru obiectivele din coordonarea/subordonarea sau de sub autoritatea ministerului/instituției centrale;
2. participă la elaborarea unor studii de evaluare a impactului economic, social și de mediu ca urmare a dezastrului;
3. analizează modul de comportare a infrastructurilor de apărare împotriva situațiilor de urgență;
4. sprijină finanțarea lucrărilor cu rol de apărare împotriva situațiilor de urgență;
5. asigură expertiza tehnică de specialitate pentru reabilitarea zonelor afectate.

3. Consiliile locale, județene și primării

a) în faza predezastru:

1. instituie măsurile de prevenire a situațiilor de urgență, analizează anual și ori de câte ori este nevoie activitatea desfășurată și adoptă măsuri pentru îmbunătățirea acesteia;
2. aprobă organizarea activității de apărare împotriva situațiilor de urgență la nivelul unității administrativ-teritoriale;
3. hotărăsc înființarea serviciilor voluntare pentru situații de urgență, aprobă regulamentul de organizare și funcționare a acestora, asigură încadrarea cu personal, dotarea și finanțarea cheltuielilor de întreținere și funcționarea acestora în condiții de operativitate și eficiență, în conformitate cu criteriile minime de performanță;
4. aprobă planurile anuale și de perspectivă pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare destinate prevenirii și gestionării situațiilor de urgență;
5. elaborează planurile urbanistice generale, corelate cu hărțile de risc, și asigură respectarea prevederilor acestor documentații;
6. determină necesitățile comunității locale privind resursele mobilizabile, materiale, utilaje, și cele financiare în caz de dezastru;
7. asigură mobilizarea populației la acțiunile de apărare împotriva situațiilor de urgență și organizează exerciții și aplicații, sub conducerea organelor abilitate, în vederea pregătirii intervenției operative;
8. asigură organizarea și instruirea grupurilor de voluntari în vederea participării la acțiunile de salvare-evacuare a populației afectate de dezastru;

b) pe timpul dezastrului:

1. desfășoară activitățile cuprinse în legislația în vigoare privind managementul situațiilor de urgență;
2. menține în stare de funcționare drumurile și accesurile în zonele calamitate;
3. coordonează acțiunile de ajutor;
4. înființează centre de informare în zona în care s-a produs dezastrul, care să îndeplinească și funcția de transmitere a avertizării individuale a cetățenilor, în cazul în care sistemele de înștiințare-alarmare nu sunt disponibile, pe durata situației de urgență;

5. asigură condițiile necesare pentru acordarea asistenței medicale;

6. asigură evacuarea persoanelor sau bunurilor periclitate, potrivit planurilor întocmite, și condițiile corespunzătoare de trai, evidența populației evacuate, asigurarea primirii și cazării persoanelor evacuate, instalarea taberelor de evacuați, recepția și depozitarea bunurilor evacuate, securitatea și paza zonelor evacuate;

7. coordonează acțiunile pentru asigurarea necesităților esențiale ale persoanelor sau comunităților izolate;

c) în faza postdezastru:

1. participă la acțiunile de înlăturare a efectelor dezastrelor, de refacere a locuințelor și gospodăriilor afectate de dezastre;

2. coordonează acțiunile de aprovizionare cu hrană și îmbrăcăminte și de distribuire a acestora, precum și pentru cazarea în locuințe temporare;

3. asigură condițiile pentru asistența sanitară;

4. coordonează activitățile de reconstrucție și restaurare a activității normale;

5. organizează activități de ajutor financiar.

4. Instituțiile și operatorii economici

Din punctul de vedere al accidentelor industriale în care sunt implicate substanțe periculoase, operatorii economici au următoarele obligații:

a) să notifice autorităților competente inventarul de substanțe;

b) să întocmească politica de prevenire a accidentelor majore, respectiv raportul de securitate;

c) să elaboreze un plan de urgență internă;

d) să informeze imediat autoritățile competente în cazul producerii unui accident major;

e) să informeze corect și complet populația din zonele de planificare la urgență;

f) să desfășoare exerciții de verificare a planurilor și de pregătire a forțelor proprii de intervenție;

g) să permită inspecția autorităților competente;

h) să ia toate măsurile necesare pentru a preveni producerea accidentelor și pentru a limita, în cazul producerii, consecințele acestora asupra sănătății populației și a calității mediului.

Din punctul de vedere al accidentelor nucleare sau radiologice, instituțiile publice și operatorii economici au următoarele obligații principale:

a) monitorizarea radioactivității mediului;

b) întocmirea prognozelor și predicțiilor cu privire la contaminarea radioactivă a mediului, a produselor agroalimentare și a populației din zonele potențial contaminate;

c) notificarea autorităților asupra accidentului;

d) elaborarea planurilor de protecție și intervenție în caz de accident nuclear/radiologic;

e) desfășurarea de exerciții de urgență pe și în afara amplasamentului.

Din punctul de vedere al prevenirii incendiilor, instituțiile publice și operatorii economici trebuie să îndeplinească obligațiile prevăzute în legislația specifică și în Normele generale de apărare împotriva incendiilor.

5. Comitetul Național pentru Situații de Urgență, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, va acționa pentru:

a) abordarea europeană integrată pentru anticiparea situațiilor de urgență;

b) participarea la dezvoltarea sistemelor europene de avertizare timpurie privind dezastrele provocate de condițiile meteorologice și de monitorizare a mediului și condițiilor de siguranță ale cetățenilor;

c) realizarea unui sistem de informare și înștiințare clar pentru cetățeni privind prevenirea și

gestionarea situațiilor de urgență;

d) stabilirea limitelor cooperării civili-militari în cadrul operațiunilor de asistență umanitară, potrivit concepției europene privind rolul complementar al mijloacelor militare de intervenție pentru limitarea costurilor generate de intervențiile de urgență;

e) coordonarea elaborării de către componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență a reglementărilor preventive specifice funcțiilor de sprijin date în competență;

f) dezvoltarea participării la programele internaționale și implementarea rapidă a concluziilor și reglementărilor astfel adoptate;

g) construirea și răspândirea unei culturi a prevenirii la nivel național și local;

h) promovarea de proiecte durabile și de inițiative care să încorporeze prevenirea efectivă, măsuri de reducere a riscului de producere unui dezastru și de restrângere a ariilor de risc, precum și de proiecte orientate către educația adecvată a comunităților din ariile cu risc de producere a unui dezastru, pe linia pregătirii pentru răspuns sau a informării cu anticipare și responsabilitate a autorităților competente.

X. Indicatori

Datorită specificității activității, în care posibilitatea previzionării unor situații de urgență este minimă, nu pot fi stabiliți indicatori măsurabili pentru a evalua gradul de atingere a rezultatelor propuse.

XI. Implicații pentru buget

Costurile prevenirii sunt actuale, iar beneficiile viitoare. Având în vedere faptul că prevenirea este o activitate permanentă, logistica trebuie să asigure derularea tuturor etapelor apărării împotriva dezastrelor, astfel:

1. asigurarea finanțării programelor pentru diminuarea/eliminarea riscurilor asupra vieții și sănătății populației, mediului înconjurător, valorilor materiale și culturale;

2. asigurarea finanțării și derulării programelor de îmbunătățire a dotării pentru gestionarea dezastrelor;

3. asigurarea resurselor necesare funcționării structurilor cu activitate în domeniul prevenirii și gestionării dezastrelor;

4. finanțarea programelor pentru pregătirea autorităților și populației;

5. constituirea, prin bugete, de fonduri pentru intervenție la dispoziția autorităților cu atribuții în managementul dezastrelor;

6. constituirea și împropătarea stocurilor de materiale necesare în situații de dezastre.

În gestionarea situațiilor de urgență sunt constituite organisme și structuri după cum urmează:

a) Comitetul Național pentru Situații de Urgență;

b) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;

c) comitetele ministeriale pentru situații de urgență;

d) inspectoratele pentru situații de urgență județene/al municipiului București;

e) comitetele județene pentru situații de urgență;

f) comitetele locale pentru situații de urgență;

g) centrele operative cu activitate permanentă;

h) centrele operative cu activitate temporară;

i) celulele de urgență;

j) serviciile voluntare pentru situații de urgență;

k) serviciile private pentru situații de urgență;

l) serviciile private de urgență constituite ca societăți comerciale.

Finanțarea acțiunilor preventive, de intervenție și reabilitare se face, potrivit legii, prin bugetul de stat, bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, precum și ale instituțiilor și operatorilor economici, din alte surse interne și internaționale.

Finanțarea măsurilor și acțiunilor de protecție și supraviețuire a populației pe timpul și după producerea situațiilor de urgență se face astfel:

1. prin bugetele locale, dacă situația de urgență s-a produs la nivelul unității administrativ-teritoriale respective;
2. prin bugetul de stat, dacă situația de urgență s-a produs la nivel național sau la nivelul mai multor județe;
3. operatorii economici și instituțiile publice au obligația prevederii în bugetele proprii a fondurilor necesare protecției și supraviețuirii salariaților pentru asigurarea continuității activității pe timpul situațiilor de urgență.

Resursele materiale sunt asigurate potrivit normelor de dotare emise de către ministere pe domenii de activitate, autoritățile centrale și locale ale administrației publice, cu avizul inspectoratului general și al inspectoratelor pentru situații de urgență județene/al municipiului București.

Este necesară realizarea unor baze de date și a unor programe informatice care să fundamenteze alegerea priorităților în activitatea preventivă și pentru gestionarea resurselor disponibile la diferite niveluri de suport tehnic pentru intervenție, în cazul producerii situațiilor de urgență.

XII. Proceduri de monitorizare

Personalul specializat din cadrul serviciilor profesioniste pentru situații de urgență va urmări realizarea obiectivelor generale și specifice prin activități de control.

Activitatea de control și autoritatea statului în domeniul situațiilor de urgență sunt exercitate de inspecția de prevenire și inspecțiile județene de prevenire din cadrul Inspectoratului General și, respectiv, al inspectoratelor județene pentru situații de urgență.

Activitatea de control cuprinde:

- a) verificarea respectării actelor normative și reglementărilor privind apărarea împotriva incendiilor și protecția civilă la proiectarea, executarea, exploatarea și postutilizarea construcțiilor, instalațiilor și amenajărilor;
- b) verificarea organizării activității privind depistarea pericolelor potențiale generatoare de riscuri pe timpul exploatării construcțiilor, instalațiilor și amenajărilor;
- c) verificarea concepției de apărare împotriva evenimentelor generatoare de situații de urgență, în scopul menținerii riscurilor în limite acceptabile, stabilindu-se, după caz, măsuri în condițiile legii;
- d) controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore, în care sunt implicate substanțe periculoase;
- e) coordonarea și controlul realizării pregătirii și instruirii specifice a populației și salariaților, a modului de însușire de către aceștia a regulilor și măsurilor specifice, precum și a comportamentului pe timpul manifestării unei situații de urgență;
- f) înștiințarea autorităților responsabile în managementul riscului despre existența, dimensiunea și consecințele riscului identificat în domeniul respectiv;
- g) îndrumarea, controlul și coordonarea serviciilor publice voluntare și a serviciilor private pentru situații de urgență;
- h) verificarea utilizării produselor, substanțelor și mijloacelor certificate conform legii.

XIII. Etape ulterioare și instituții responsabile

1. Planuri, programe și parteneriate

Pentru implementarea prezentei strategii componentele Sistemului național de management al situațiilor de urgență, instituțiile și operatorii economici elaborează planuri și programe, respectiv:

a) programe de prevenire și eliminare/diminuare a riscurilor în domeniul situațiilor de urgență, elaborate anual de către comitetele ministeriale în domeniul de competență, care vor fi supuse spre aprobare Comitetului Național pentru Situații de Urgență. Coordonarea îndeplinirii măsurilor stabilite în programele de prevenire revine, la nivel național, inspectoratului general, iar la nivel teritorial, inspectoratelor județene pentru situații de urgență;

b) planuri de analiză și acoperire a riscurilor, de intervenție și cooperare în domeniul situațiilor de urgență;

c) planuri de susținere financiară, materială și umană a activităților în domeniul situațiilor de urgență;

d) planuri de evacuare a populației, animalelor și bunurilor în cazul producerii situațiilor de urgență;

e) programe de management pe termen scurt, mediu și lung;

f) programe de promovare și stimulare a voluntariatului și a ONG-urilor cu activități în domeniul prevenirii și intervenției în situații de urgență;

g) parteneriate cu mass-media, organizații neguvernamentale de utilitate publică și cu atribuții în managementul situațiilor de urgență, asigurarea sănătății populației, educația în diverse domenii etc.;

h) parteneriate cu structuri private care dețin forțe, mijloace și utilaje ce pot fi folosite în gestionarea situațiilor de urgență.

2. Activități pe termen mediu:

a) elaborarea Programului național de asigurare cu resurse necesare prevenirii, intervenției și înlăturării efectelor situațiilor de urgență;

b) elaborarea programelor naționale pe tipuri de situații de urgență;

c) elaborarea procedurilor de prevenire și intervenție pe tipuri de dezastre;

d) instituirea, funcționarea și perfecționarea unui sistem viabil și adecvat de pregătire a structurilor specializate, a populației, economiei și teritoriului pentru a face față situațiilor de urgență;

e) elaborarea legislației naționale în acord cu directivele europene.

3. Activități pe termen lung:

a) perfecționarea cadrului normativ și organizatoric propriu și a celui conceptual, remodelarea misiunilor, metodelor și procedurilor de acțiune;

b) dezvoltarea interoperabilității și cooperării cu structuri similare din alte state;

c) realizarea sistemului național integrat de înștiințare, avertizare și alarmare a populației;

d) elaborarea planului centralizat (național) de evacuare a populației și bunurilor materiale;

e) elaborarea planurilor de înștiințare și alarmare și a planurilor de intervenție la nivelul tuturor inspectoratelor județene/al municipiului București pentru situații de urgență;

f) elaborarea metodologiilor de investigare a zonelor de risc și implementare a planurilor naționale;

g) încadrarea și dotarea corespunzătoare a serviciilor profesioniste și voluntare la nivelul cerințelor europene.

Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență poate fi dezvoltată, conținutul său va

putea fi completat, modificat și ideile perfecționate, în raport cu evoluția situației operative pe plan național, precum și pe măsura acumulării experienței ca urmare a contactelor europene și internaționale. Viitoarea legislație națională și europeană specifică managementului situațiilor de urgență, precum și experiența ulterioară, rezultat al activităților preventive desfășurate pentru gestionarea adecvată a situațiilor de urgență, vor putea constitui importante surse de perfecționare a acesteia.
